

Vergaderjaar 2006–2007

28 447

Regeling met betrekking tot tegemoetkomingen in de kosten van kinderopvang en waarborging van de kwaliteit van kinderopvang (Wet kinderopvang)

Nr. 140

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2007

Met deze brief informeer ik u over vier onderwerpen op het gebied van de kwaliteit van kinderopvang en het toezicht daarop. Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik u twee onderzoeksrapporten op het terrein van de kinderopvang aan te bieden.¹

1. Motie Hamer c.s. aangaande de wettelijke bescherming van oudercommissies

Met de motie Hamer, Koşer-Kaya en Azough van 8 februari 2006 heeft de Tweede Kamer (Tweede Kamer, 2005–2006, 28 447, nr. 121) gevraagd naar mogelijkheden de positie van oudercommissies te beschermen. Naar aanleiding van deze motie kan ik u het volgende berichten. In een brief van 23 oktober 2006 hebben branchepartijen (MOgroep, de Branchevereniging en BOinK) mij als volgt ten aanzien van deze kwestie bericht:

«In de praktijk kan een spanningsveld ontstaan tussen de belangen van ouders en de verantwoordelijkheid van de ondernemer voor een goede bedrijfsvoering. Convenantpartijen vinden dat in dergelijke situaties een beroep gedaan moet kunnen worden op een onafhankelijke commissie die hierin adviseert. Partijen spreken af het initiatief te nemen om vóór 1 januari 2007 te komen tot de oprichting van een landelijke klachtenkamer voor oudercommissies.»

Ik heb de Stichting Klachtencommissies Kinderopvang (SKK) een startsubsidie verstrekt om in 2007 een landelijke klachtenkamer voor oudercommissies in het leven te roepen. Tevens heb ik aan veldpartijen gevraagd mij voor 1 maart 2007 te berichten over hun standpunt ten aanzien van het dragen van de structurele kosten van een dergelijke klachtenkamer. Indien veldpartijen de landelijke klachtenkamer voor oudercommissies niet zullen financieren, zal ik een wettelijke procedure opstarten die dit mogelijk zal maken. Dit heb ik aan MOgroep, de Branchevereniging en BOinK meegedeeld.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

2. Motie Koşer-Kaya c.s. aangaande de aansluiting tussen opleiding en praktijk bij buitenschoolse opvang

Tijdens de behandeling van het wijzigingsvoorstel van de Wet op het primair onderwijs in verband met de buitenschoolse opvang is de motie Koşer-Kaya, Hamer en Azough van 19 oktober 2006 aangenomen (Tweede Kamer, 2006–2007, 30 676, nr. 20). De motie signaleert een behoefte aan inzicht in de afstemming tussen opleiding en praktijk en inzicht in de (pedagogische) kwaliteit van buitenschoolse opvang. Deze twee elementen zijn onderdeel van de aanbevelingen uit het onderzoek naar de oorzaken van de in 2005 gemeten kwaliteitsdaling in de kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar (onderzoek bureau Bartels). Met mijn brief van 29 augustus 2006 (Tweede Kamer, 2005–2006, 28 447, nr. 134) heb ik u geïnformeerd over deze aanbevelingen en aangegeven dat deze ook toegepast kunnen worden op buitenschoolse opvang.

In lijn met de strekking van de motie zal ik een kwalitatief onderzoek instellen om inzicht te krijgen in wat kinderen, leidsters, ouders en wetenschap belangrijk achten voor de kwaliteit van de buitenschoolse opvang. Daarin wordt de aansluiting van de opleiding van de leidsters op de praktijk en behoefte in buitenschoolse opvang expliciet meegenomen. Ik zal u informeren over de resultaten van dit onderzoek. Aangesloten wordt bij bestaand onderzoek, zoals het recente onderzoek van het SCP naar buitenschoolse opvang¹.

Op basis van dit kwalitatieve onderzoek kan vervolgens een onderzoek ingesteld worden naar het ontwikkelen en valideren van een meetinstrument voor de kwaliteit van de buitenschoolse opvang. Definitieve besluitvorming over een dergelijk meetinstrument zal plaatsvinden na afronding van het onderzoek naar wat kinderen, leidsters, ouders en wetenschap belangrijk achten voor de kwaliteit van buitenschoolse opvang.

3. Evaluatie Convenant kwaliteit

Ondernemers en ouders in de kinderopvang hebben een nieuwe stap gezet in de afspraken over de kwaliteit. Zoals bekend zijn de normen in de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang gebaseerd op het Convenant kwaliteit kinderopvang, dat in 2004 is gesloten door BOinK, de Branchevereniging en de MOgroep. Een mooi voorbeeld van zelfregulering. Dit convenant is door de genoemde partijen geëvalueerd en onlangs hernieuwd vastgesteld. Nieuw is de afspraak dat alle ondernemers een meldcode kinderopvang invoeren, zodat er duidelijke richtlijnen zijn hoe gehandeld wordt bij een vermoeden van kindermishandeling. Daarnaast zijn de afspraken over pedagogisch beleid en -handelen verduidelijkt en zijn heldere afspraken gemaakt over het aantal kinderen in relatie tot het aantal leidsters. Ik zal de Beleidsregels Kwaliteit kinderopvang aanpassen op basis van dit hernieuwde convenant. In overleg met GGD Nederland en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zullen daarop ook de toetsingskaders van de GGD worden aangepast.

4. Gemeente Utrecht en de buitenruimte

Op 12 oktober 2006 heb ik u geïnformeerd over een onderzoek dat de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) op mijn verzoek heeft uitgevoerd naar het beleid van de gemeente Utrecht ten aanzien van het handhaven van in de kinderopvangsector gebruikelijke normen op het gebied van de buitenspeelruimte. Daaruit bleek dat de gemeente Utrecht over een reeks van jaren een aantal kindercentra in de gemeente blijft toestaan af te wijken van de normen. Ik heb daarop het college van B&W van Utrecht per brief verzocht of het categoriaal hanteren van een ongedifferentieerde

---

¹ Sociaal en Cultureel Planbureau publiceerde 17 januari 2007 een onderzoek naar de populariteit van buitenschoolse opvang, onder de titel «Liefst zoals thuis. Ouders en kinderen over buitenschoolse opvang».

overgangperiode van vier jaar met betrekking tot de buitenspeelruimte om te zetten in specifiek handhavingsbeleid per kindercentrum. Dat betekent dat de gemeente elk kinderdagverblijf apart gaat controleren en afspraken maakt over de termijn waarbinnen aan de normen voor buitenspeelplaatsen moet worden voldaan. Inmiddels heeft de gemeente Utrecht mij bericht dat zij bereid is haar beleid bij te stellen en specifieke afspraken te maken per kindercentrum.

5. Internationaal vergelijkend onderzoek kinderopvang (Capgemini)

In discussies over kinderopvang wordt regelmatig verwezen naar de situatie in andere landen. Vaak leidt dit tot vergelijkingen van nationale stelsels op basis van slechts enkele elementen. Om tot een zo compleet mogelijk beeld te komen, heeft het Ministerie van SZW een vergelijkend onderzoek laten doen naar de kinderopvang in een aantal landen. Onderzocht zijn: Denemarken, Frankrijk, Engeland (Londen Borough of Camden), Duitsland (Noordrijn-Westfalen), Verenigde Staten (South Carolina), België (Vlaanderen) en Nederland. De kinderopvangstelsels van deze landen worden beschreven aan de hand van de volgende bepalende elementen: de rol van de overheid, aanbod en gebruik, kwaliteit, prijzen en kosten voor ouders, aangrenzende beleidsterreinen. Ondanks een beschrijving volgens een vaste systematiek bleek het in het onderzoek niet eenvoudig een vergelijking tussen landen of landsdelen voor kinderopvang in al haar facetten te maken. De situaties in de onderzochte landen zijn ontstaan vanuit verschillende culturen, achtergronden en motieven. Er bestaan daarmee grote verschillen tussen de onderzochte stelsels. Conclusies zijn daarom moeilijk te trekken.

In het onderzoek is geprobeerd de kosten en de verdeling van de kosten inzichtelijk te maken. In Nederland zijn bij de invoering van de Wet kinderopvang alle bestaande financiële regelingen vervangen door één regeling gericht op ouders (de kinderopvangtoeslag). Het Nederlandse stelsel is daardoor transparant voor ouders in vergelijking met andere landen. In vrijwel alle andere onderzochte landen is sprake van een groot aantal verschillende geldstromen, vanuit en via verschillende overheden, naar ouders en naar voorzieningen. Het gebrek aan transparantie maakt het tevens vrijwel onmogelijk betrouwbare cijfers te presenteren over de uiteindelijke kosten voor de overheid en voor ouders. Wel zijn voor een aantal standaardsituaties de kosten voor ouders weergegeven. In vergelijking met de andere onderzochte landen zijn de kosten voor ouders in Nederland met de intensivering van € 125 mln. in de toeslagtabellen en de verplichte werkgeversbijdrage per 1 januari 2007 relatief laag.

Als bijlage treft u het onderzoeksrapport «Internationaal vergelijkend onderzoek, een vergelijking met veel variabelen» aan. Het onderzoek kinderopvang kon niet in eigen beheer worden uitgevoerd en is daarom uitbesteed aan Capgemini. Het onderzoek heeft € 92 820 gekost.

6. Tweemeting trendonderzoek kinderopvang (Research voor Beleid)

In opdracht van het toenmalige Netwerkbureau Uitbreiding Kinderopvang is onderzoek gedaan naar diverse aspecten van de formele- en informele kinderopvang in het jaar 2002 (Trendonderzoek kinderopvang; brief met kenmerk szw0300315). Over 2003 is dat onderzoek herhaald. In 2006 is een tweemeting van het Trendonderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt onder andere het volgende. Het percentage kinderen dat gebruik maakt van buitenschoolse opvang, is toegenomen naar 11% in 2006. Ook het gebruik van buitenschoolse opvang per kind is toegenomen naar 2,5 dag

per week in 2006. Het percentage kinderen dat gebruik maakt van een kinderdagverblijf en het aantal uren gebruik is tussen 2002 en 2006 globaal genomen ongeveer gelijk gebleven. Er is een afname van het percentage kinderen dat gebruik maakt van onbetaalde oppas. Voor 0 t/m 3-jarigen van 32% in 2002 naar 25% in 2006 en voor 4 t/m 12 jarigen van 20% naar 16%. Er is nagenoeg geen verandering in het percentage kinderen dat gebruik maakt van formele én informele kinderopvang (rond 39%). Ouders kiezen voor het kinderdagverblijf vooral vanwege de kwaliteit en het sociale aspect. Ouders kiezen voor oppas vooral vanwege de prijs en de huiselijkheid. Gebruikers zijn over het algemeen tevreden over de manier waarop zij de formele en informele kinderopvang hebben geregeld.

Het onderzoek omvat met name het verzamelen en verwerken van data. Deze activiteiten kunnen niet in eigen beheer worden uitgevoerd. Na aanbesteding is de opdracht gegund aan Research voor Beleid. Het onderzoek heeft in totaal € 48 039 gekost. Bijgaand treft u de Tweemeting trendonderzoek kinderopvang aan.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. J. de Geus